

***Norske studenter i utlandet –
hvem reiser ut og hva får de igjen?
Rekruttering, kvalitet og arbeidsmarkedsutbytte***

Elisabeth Hovdhaugen, NIFU
Olga Serediak, SPS, OsloMet
Jannecke Wiers-Jenssen, NIFU

NIFU

OSLOMET

**OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET**

Tema

- Mønstre i utgående mobilitet
- Hvem reiser ut – og hvorfor?
 - Motivasjon
 - Sosial bakgrunn
- Hvordan vurderer studenter kvaliteten på utdanning i utlandet?
- Hva betyr utenlandserfaring i overgangen til arbeidsmarkedet?

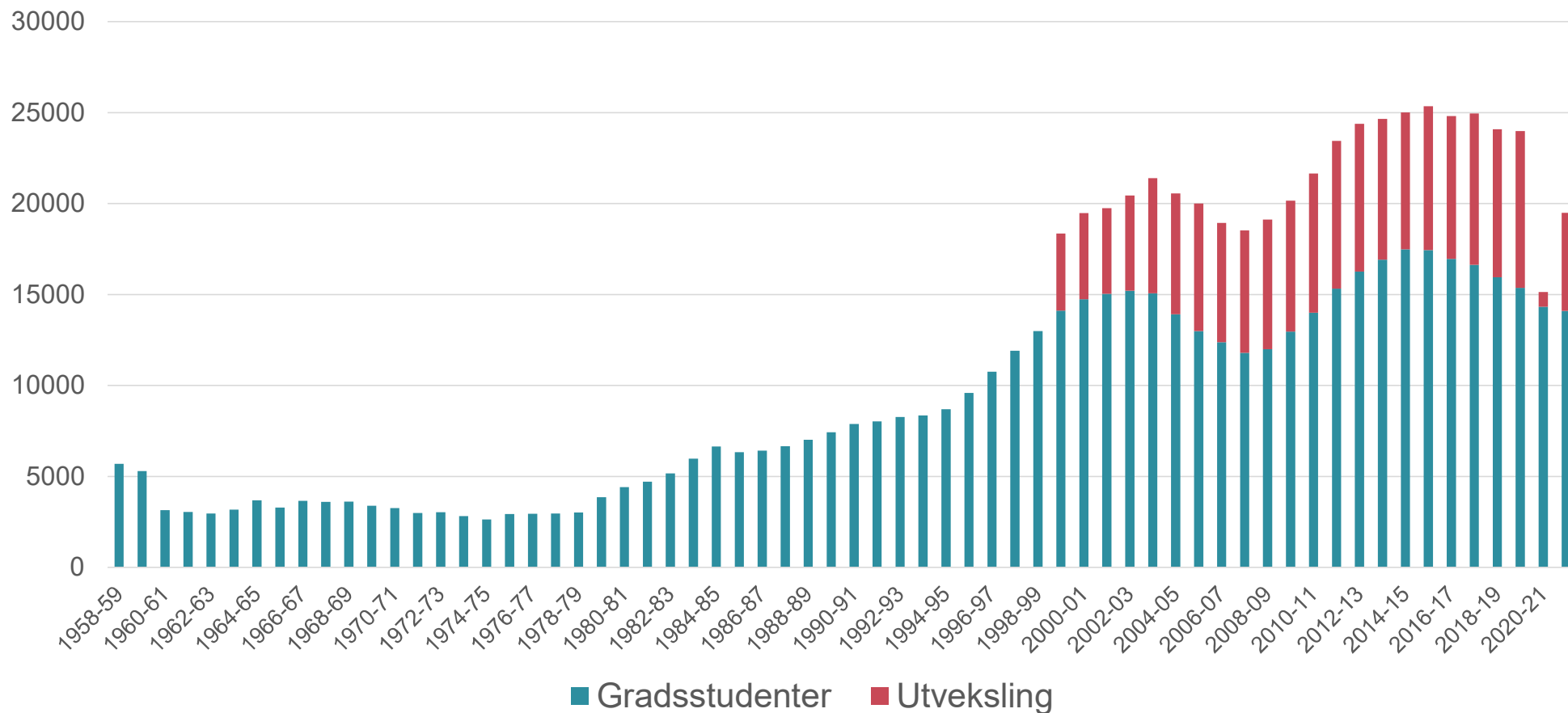
Fra nødvendighet til selvfølge

- Lange tradisjoner for helgradsmobilitet
 - Kapasitetsmangel
 - Lånekassen
- Fokus på utveksling fra rundt 1990
 - Erasmusprogrammet
 - Bolognaprosessen

Norske studenter i utlandet 1958/59 – 2020/21

Kilde: Lånekassen

Hva og hvor studerer nordmenn i utlandet?

Helgrad

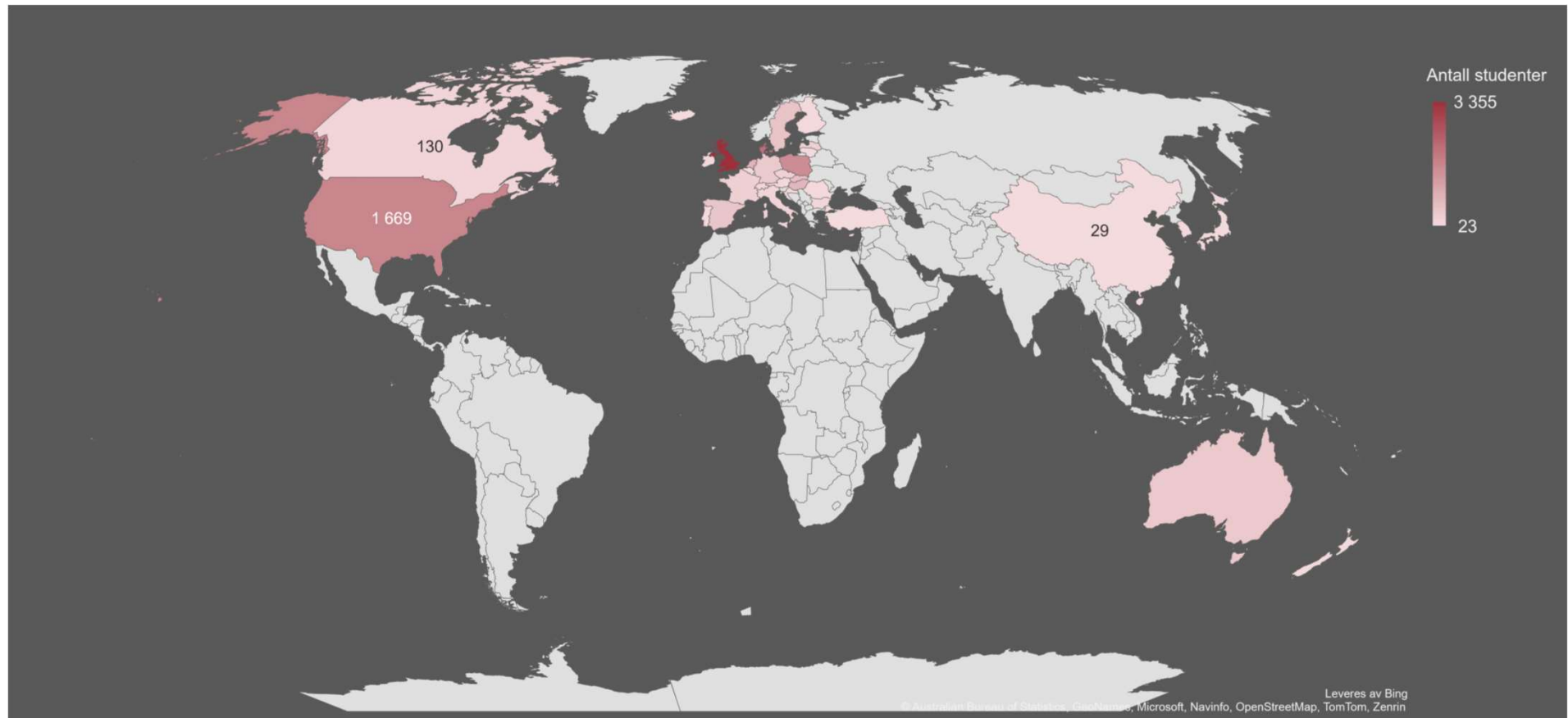
- Europa, Nord-Amerika, Australia
- Fag: medisin, øk.adm, samfunnsfag, teknologi og realfag, humanistiske fag, kunstfag

Utvexling

- Større geografisk spredning: også Afrika og Asia er representert
- Større innslag av profesjonsutdanninger

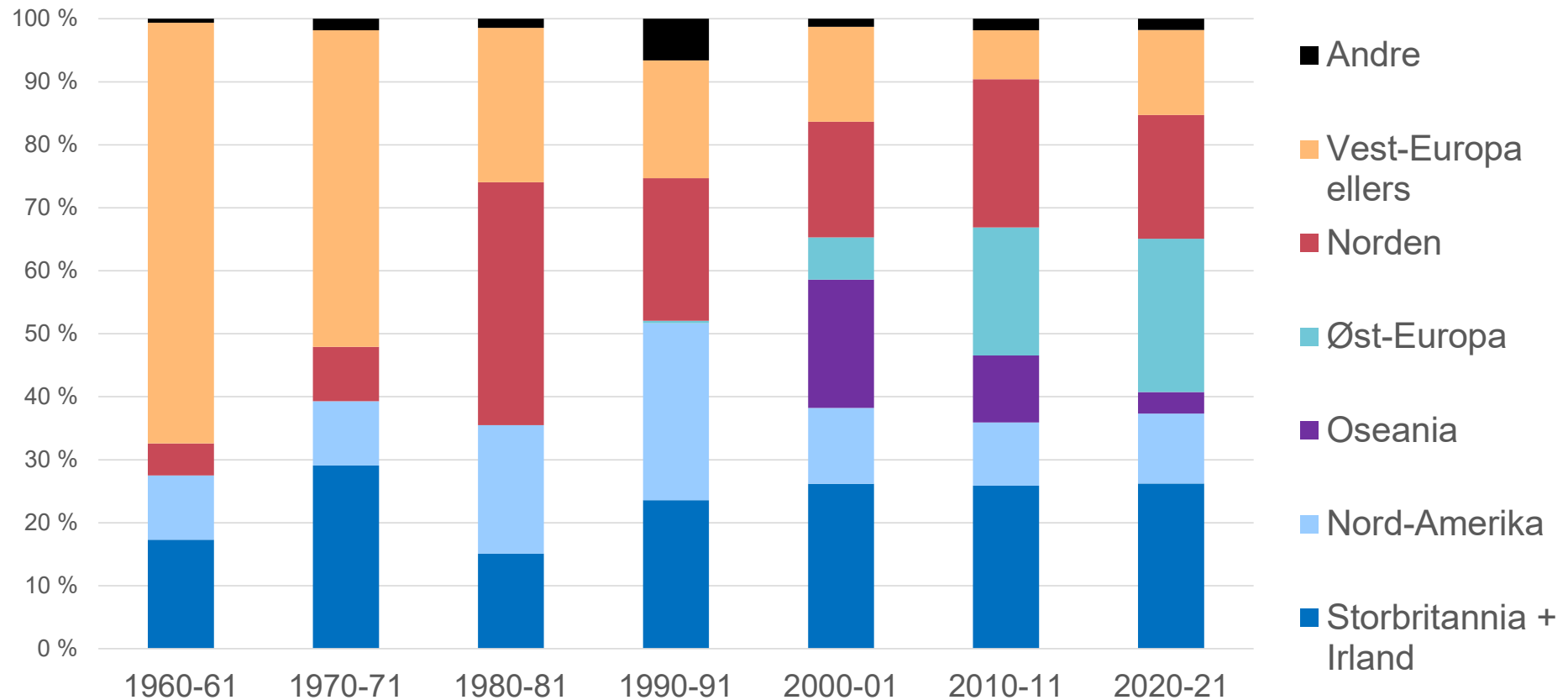
Land med flest norske gradsstudenter 2021/2022

Kilde: Lånekassen

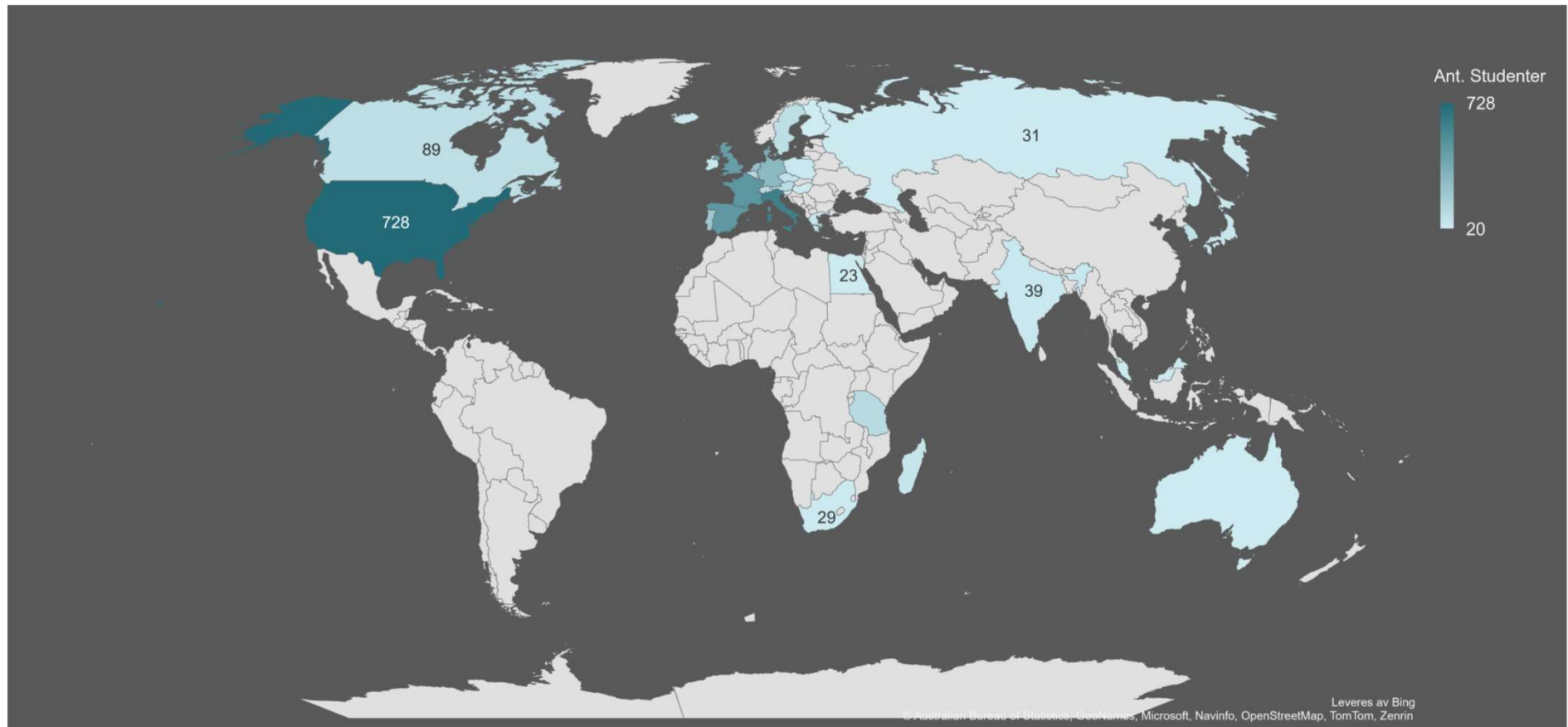

Andel helgradsstudenter i ulike regioner 1960-2020.

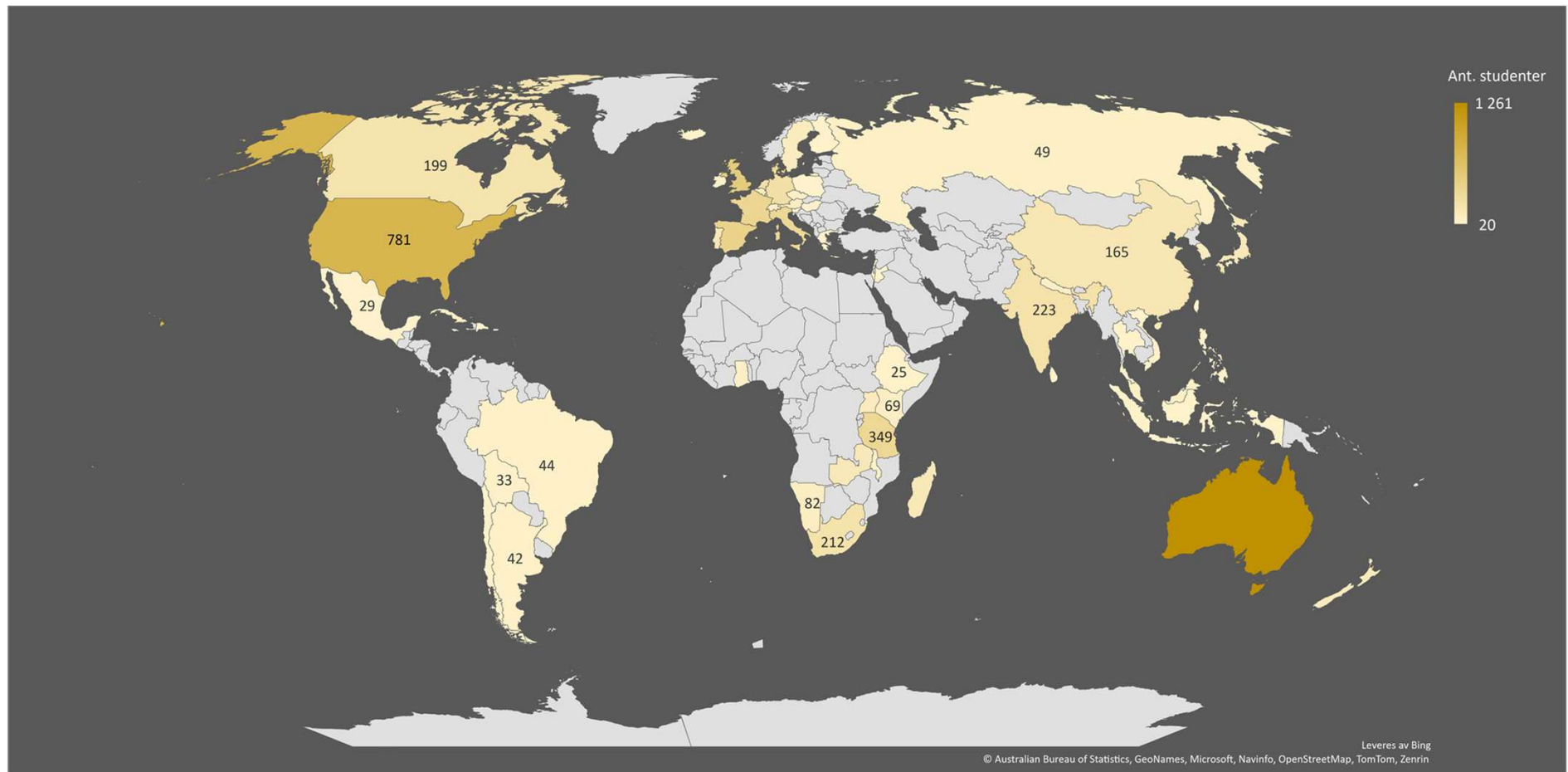
Kilde: Lånekassen

Land med flest norske delstudenter 2021/2022

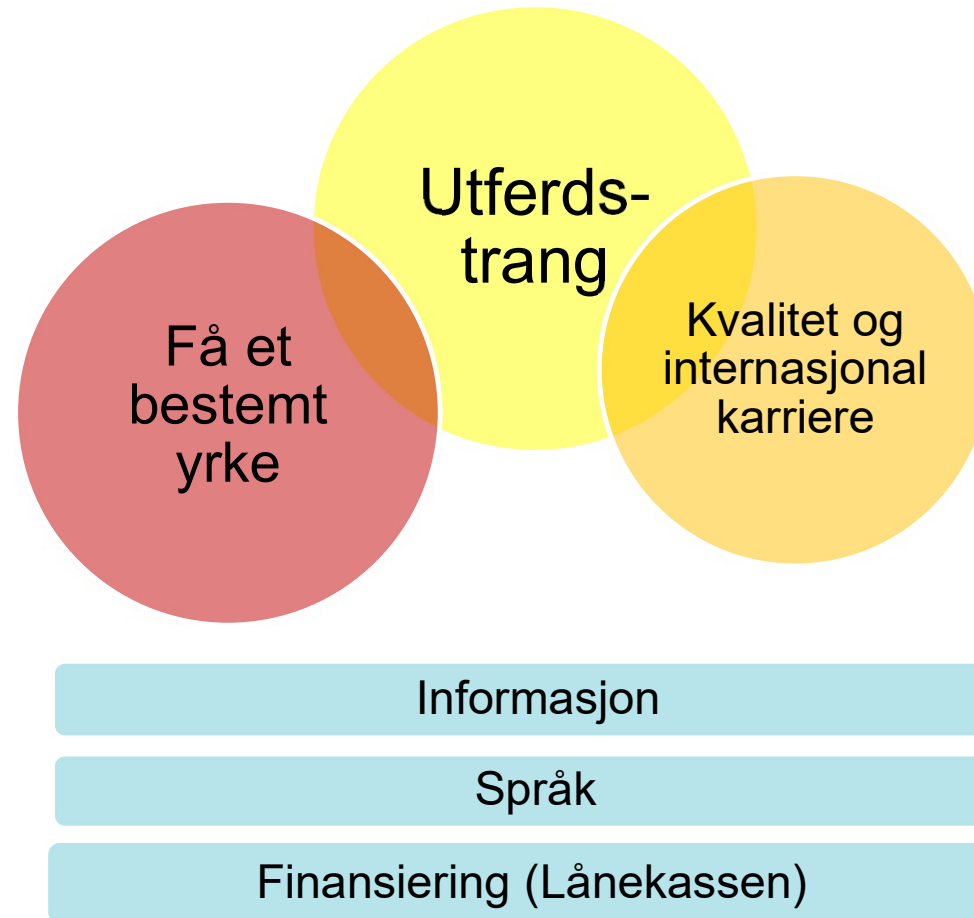
Land med flest delstudenter 2019/2020

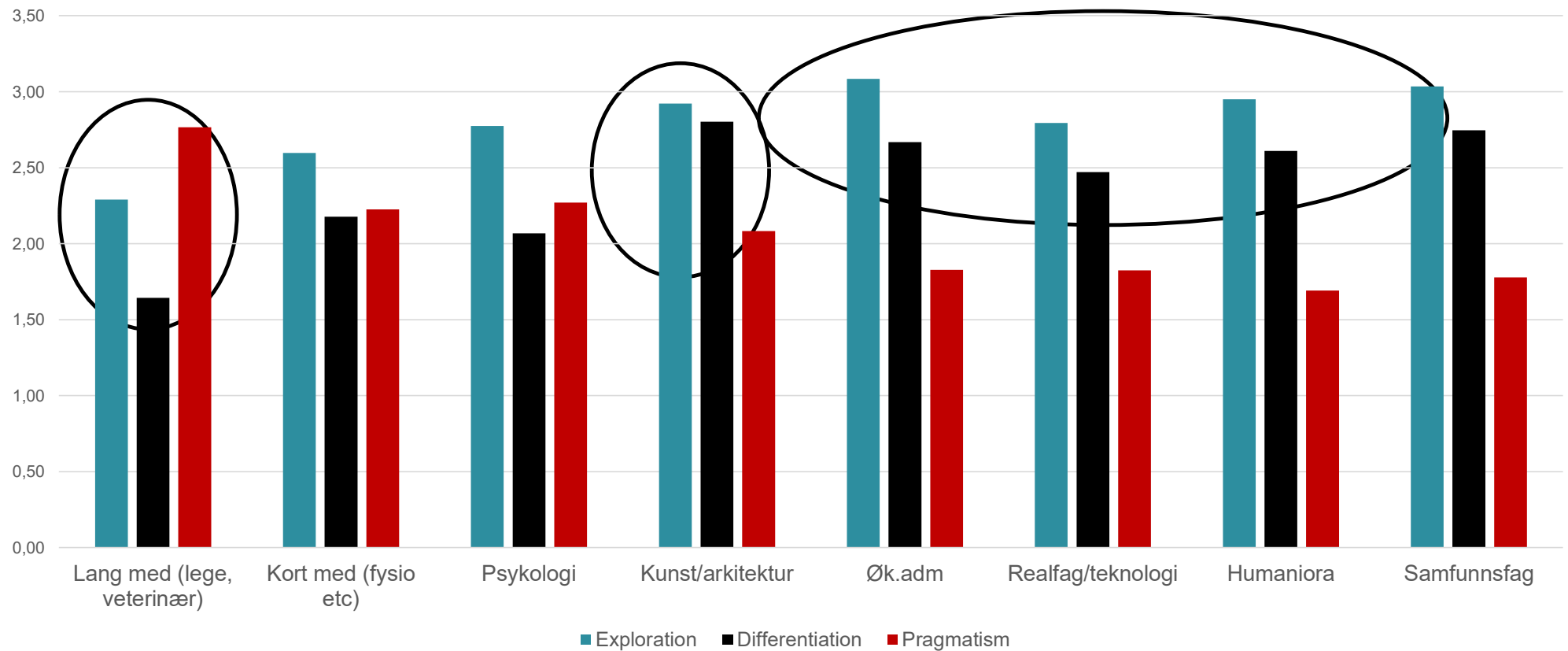
Hvem reiser ut – og hvorfor?

NIFU

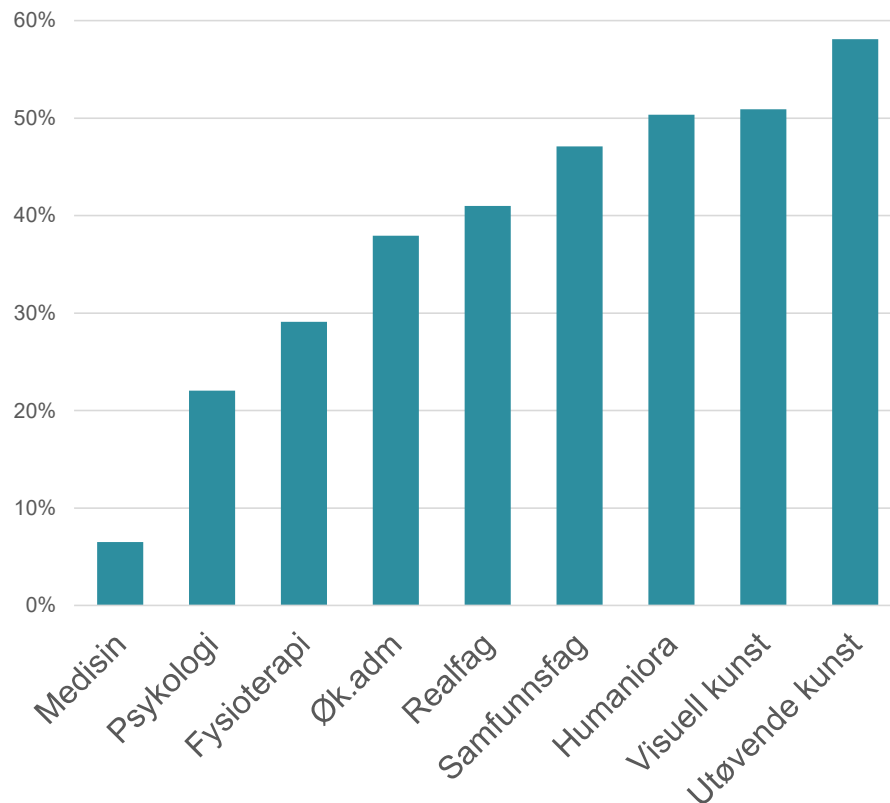
Hvorfor reiser studenter ut?

Studenter på ulike typer studier har ulike grunner for å reise ut

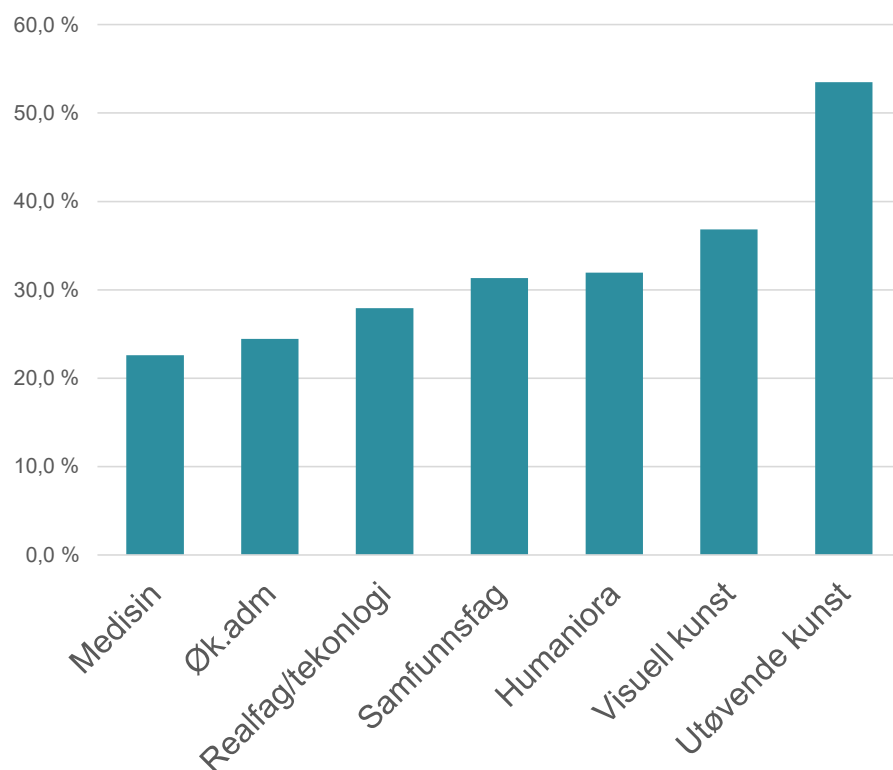
Hva betyr kvalitet for valg av studieprogram i utlandet?

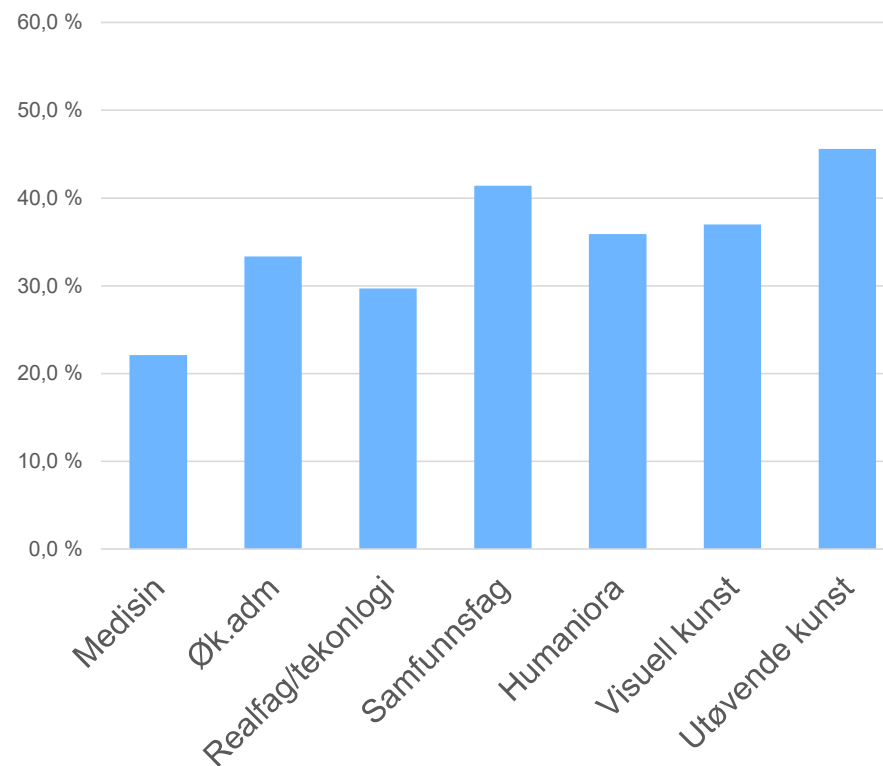
- Kvalitet har tidligere vært et argument for internasjonalisering
 - Gjennomgående tema i alle tidligere stortingsmeldinger om internasjonalisering.
- Store variasjoner etter fag:
 - Figuren viser de som sier at kvalitet var av «avgjørende betydning»
 - I fag der studentene «MÅ» studere i utlandet for å kunne bli det yrke de ønsker har kvalitet liten betydning.
 - I kunstfag, humanistiske fag og samfunnsfag er kvalitet viktig for nesten halvparten eller mer.

Hva betyr kvalitet for valg av lærested?

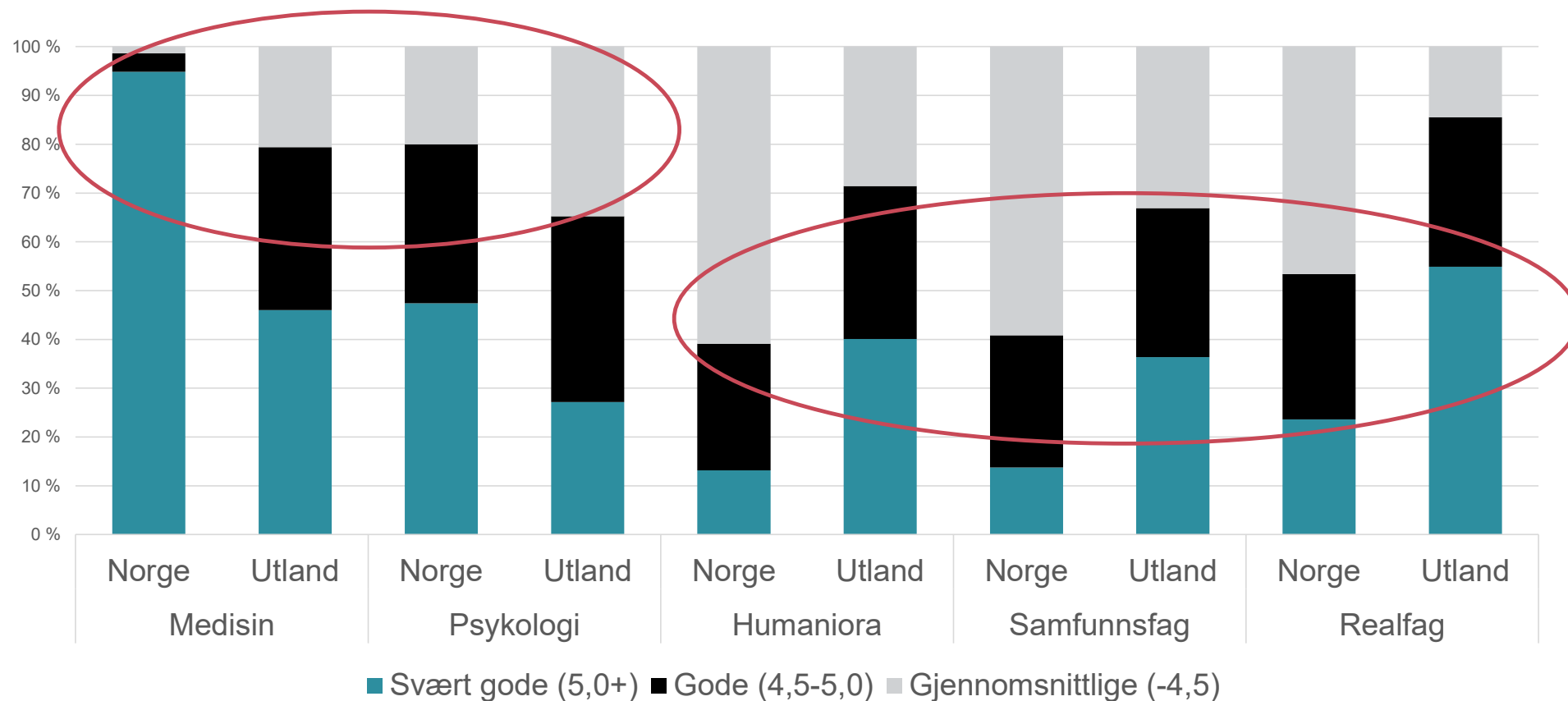
Ønsket å gå på en bestemt utdanningsinstitusjon

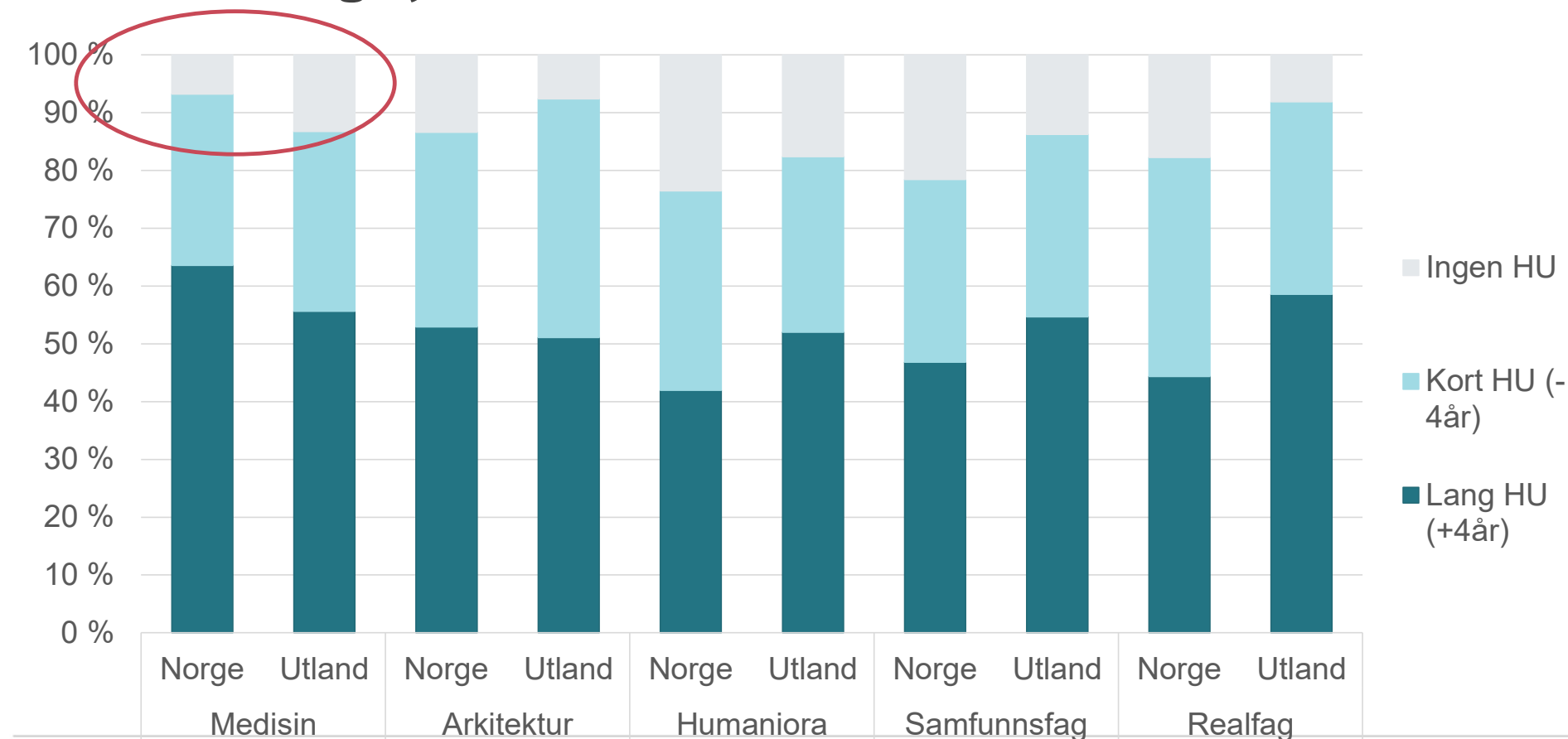
Lærestedets omdømme

Karakterforskjeller mellom de som studere ute og hjemme, ...men ikke i samme retning på alle typer fag

Små forskjeller i foreldres utdanningsnivå for studenter som tar samme fag hjemme eller utenlands

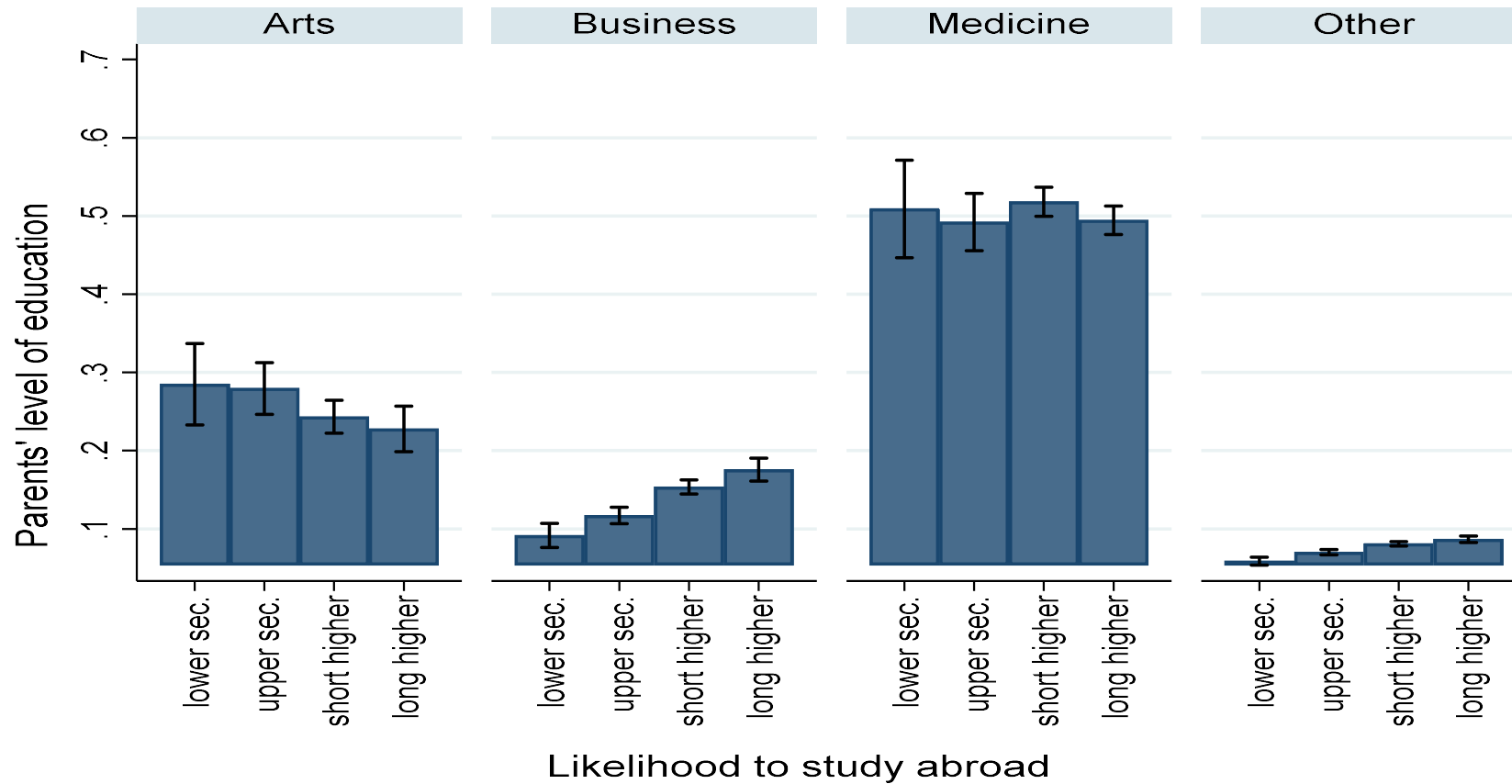

Hvordan varierer den sosiale sammensetningen av norske studenter i utlandet etter utdanningsfelt?

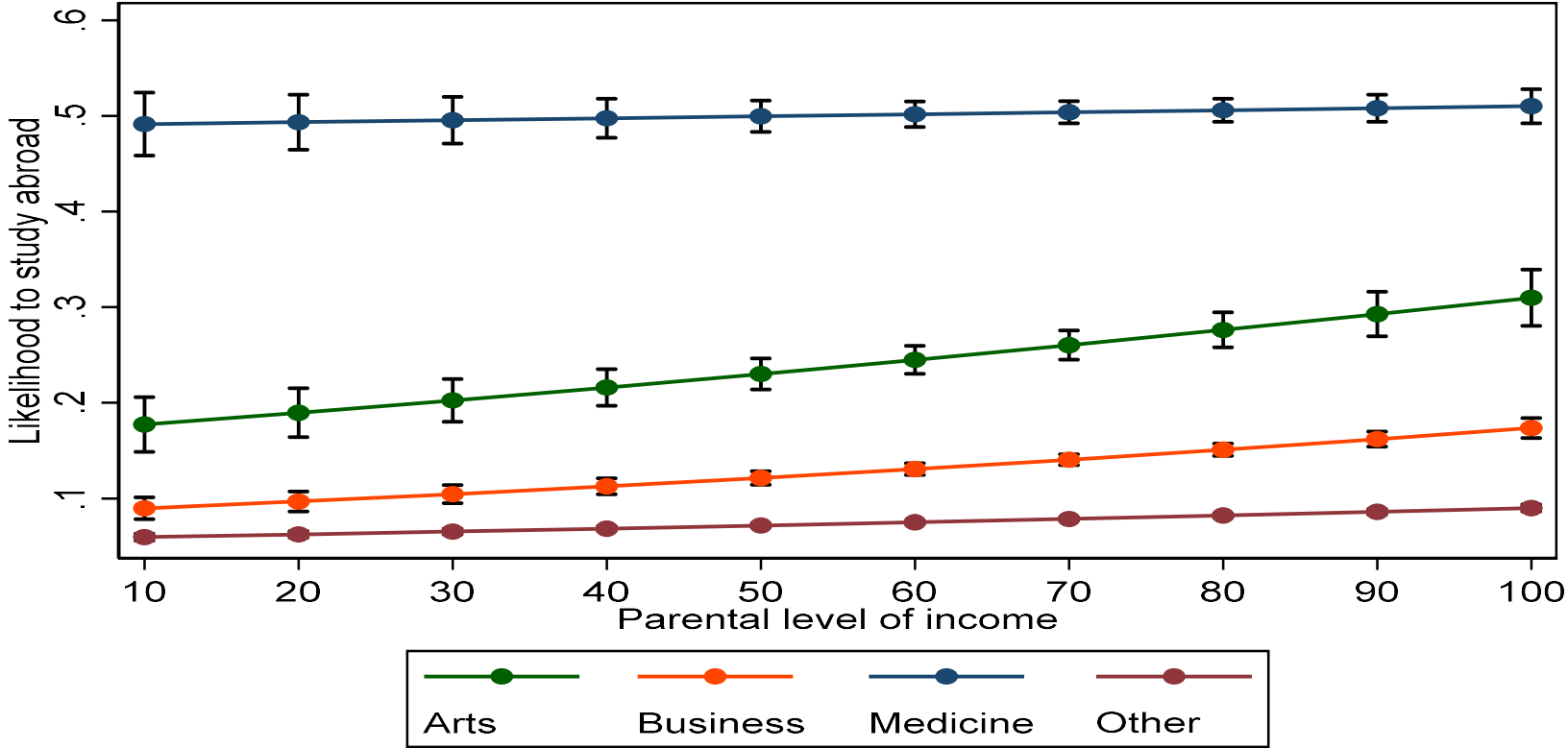
- **Familiebakgrunn:** foreldrenes utdanningsnivå og foreldrenes inntekt
- **Utdanningsfelt:** medisin, kunst og økonomi og administrasjon

- **Utvalg:** 19-24 år gamle førstegangsstudenter
- **Kohorter:** 2006-2010
- **Metode:** binær logistisk regresjon (studere i utlandet eller i Norge)
- **Data:** norsk registerdata

Andel av studenter på ulike fag som studerer i utlandet

Beregnet sannsynlighet for å studere i utlandet etter foreldres relative inntekt. Kohorter 2006–2010

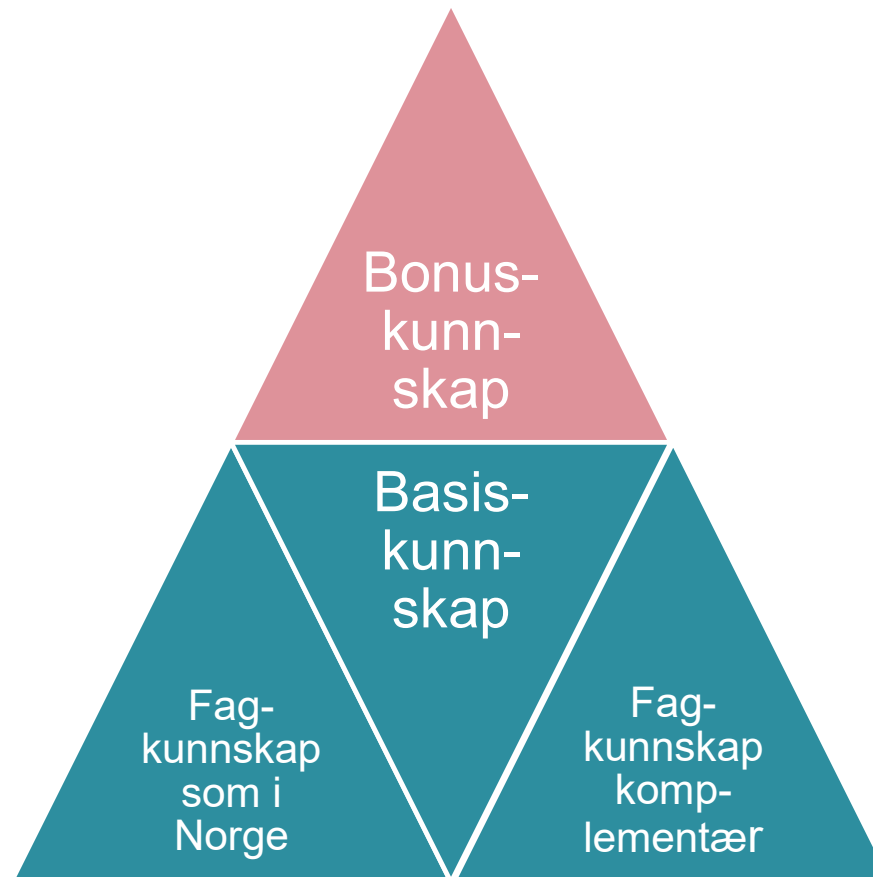
Hovedresultatene:

- **Medisin:** sammenhengen mellom familiebakgrunn og sannsynligheten for å studere i utlandet er ikke signifikant når det kontrolleres for karakterer fra videregående skole
- **Kunst:** studenter i utlandet har foreldre med høyere inntekt
- **Økonomi og administrasjon:** studenter i utlandet har foreldre med både høyere utdanningsnivå og inntekt

Vurdering og utbytte

NIFU

Hvilken kunnskap gir studier i utlandet?

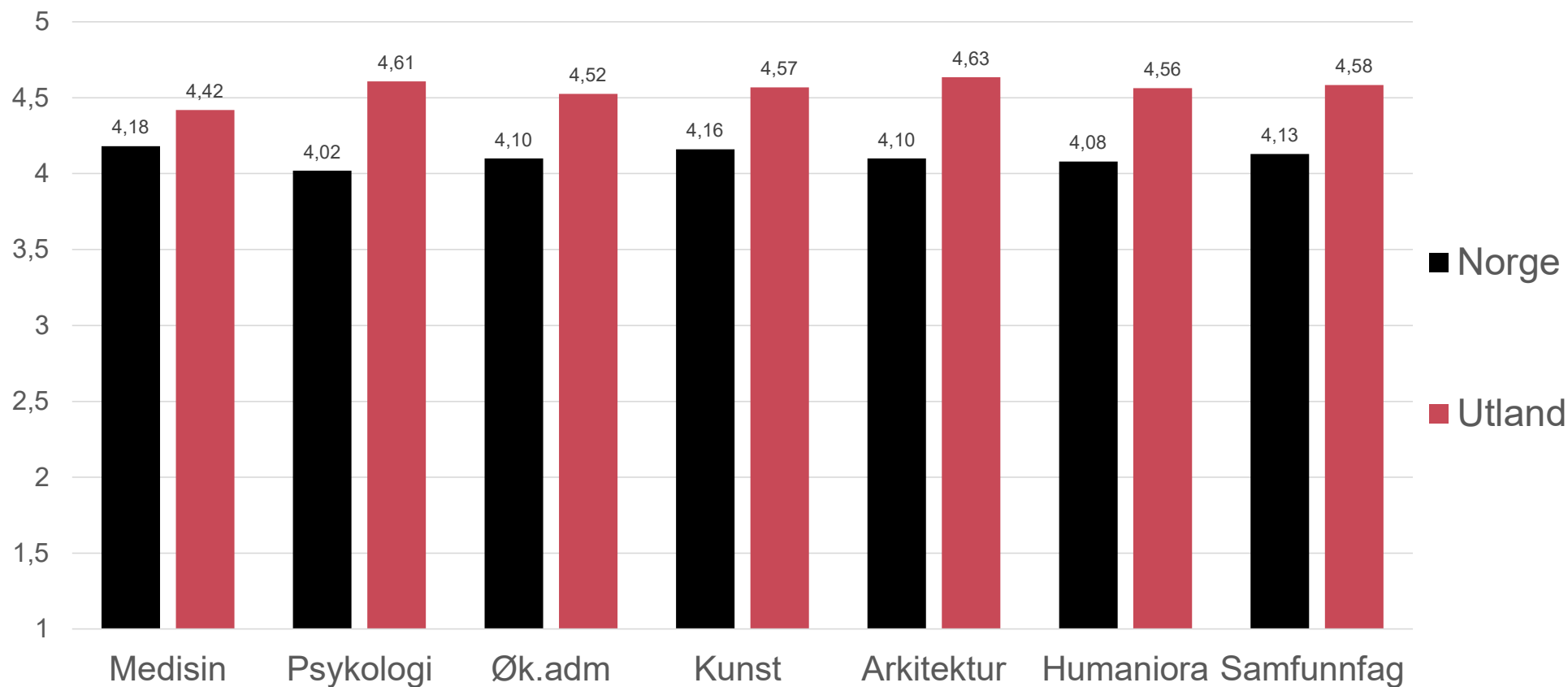
Norske studenter i utlandet i hovedsak fornøyde

- Helgradsstudenter: Vurderer utdanning som like bra eller bedre enn studenter i Norge
- Utvekslingsstudenter: Også fornøyd, men faglig relevans oppleves som varierende
- Begge grupper: Vekt på *bonuskunnskap*; språk kultur og personlig utvikling

Generell tilfredshet med studieprogram, gradsstud. og stud. i Norge

Skala 1-5

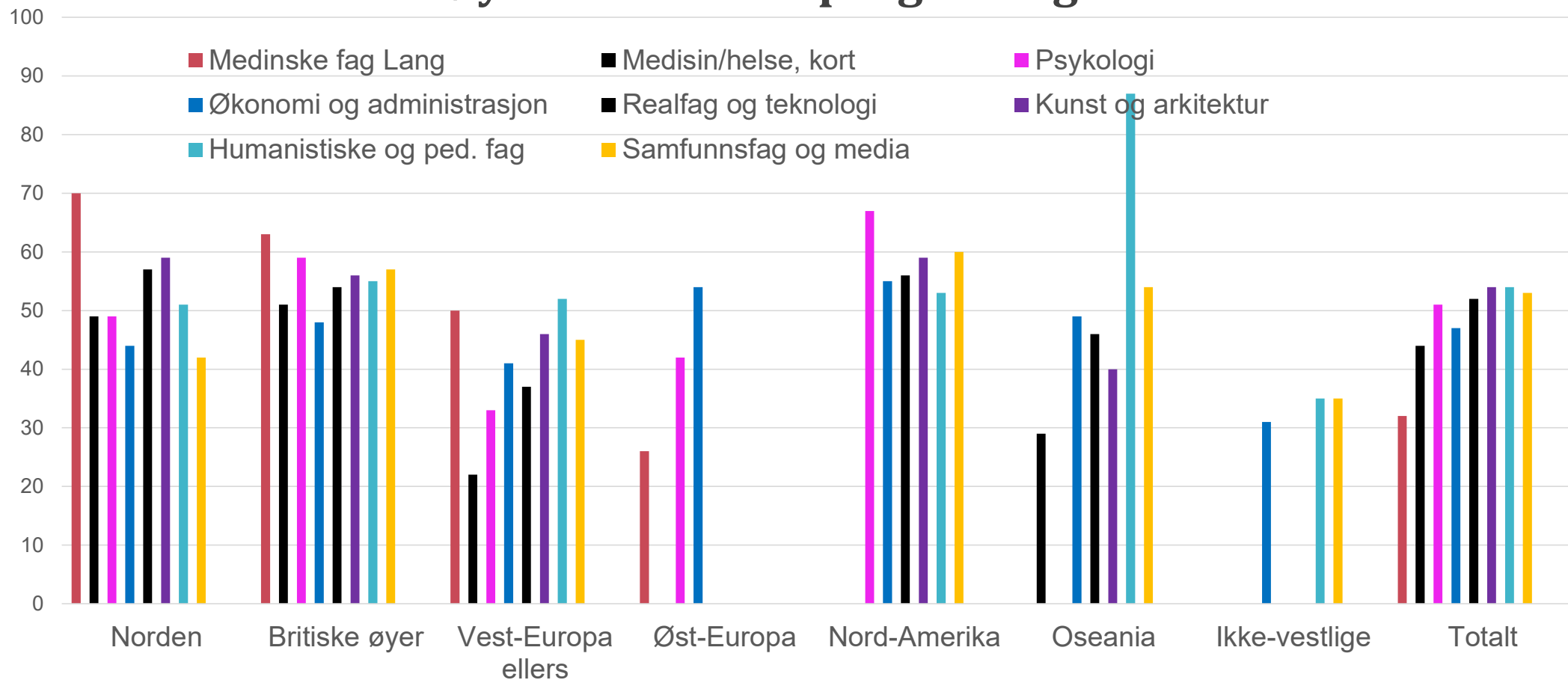

Hva påvirker totalvurderingen av utdanning i utlandet?

- Fagfelt
- Studieland
- Alder(unge mest fornøyd)
- Gode karakterer fra videregående
- Omgang med vertslandets studenter
- Tilfredshet med undervisning og studiemiljø

Andel svært fornøye med studieprogram og lærested

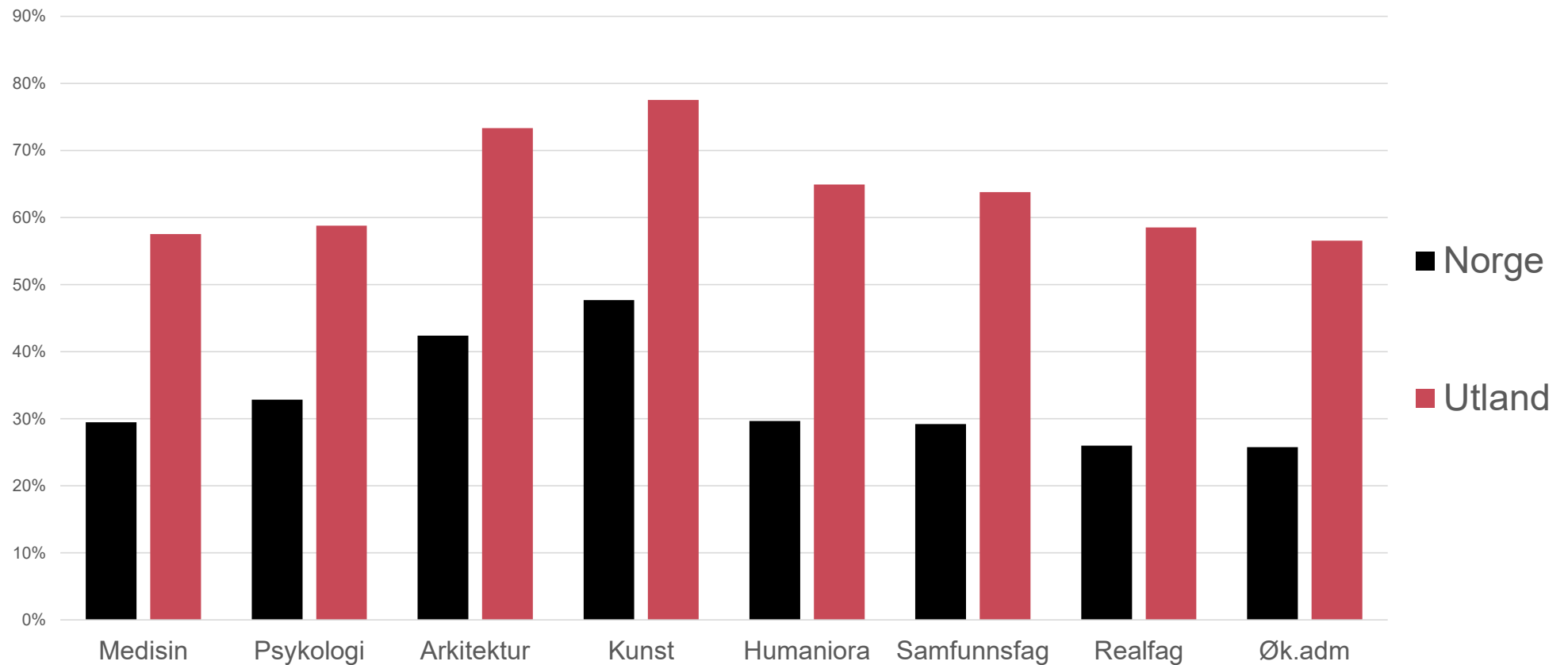
Medisinutdanning: vurdering etter studieland

Gjennomsnittskåre 1-5 * = signifikant forskjellig fra studenter i Norge

	Danmark	Vest-Europa øvrig	Polen	Ungarn	Tsjekkia og Slovakia	Balkan og Baltikum	Norge
	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt
Samlet vurdering av utdanningen	4,96*	4,73	4,44	4,45	4,48	4,59	4,58
Samlet vurdering av lærestedet	4,78*	4,53	4,13*	4,02*	3,78*	4,06*	4,49
Faglig innhold	4,89*	4,67	4,19*	4,41	4,34	4,18	4,50
Undervisningskvalitet	4,70*	3,80	3,58*	3,52*	3,34*	3,65	3,93
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet	4,07*	3,73*	2,99	2,84	2,96	3,18	3,10
Studiets relevans for arbeidslivet	4,87*	4,67	4,36	4,52	4,48	4,47	4,53
Det sosiale miljøet blant studentene	4,72*	4,53	4,65*	4,73*	4,92*	4,35	4,45
Det faglige miljøet blant studentene	4,74*	4,60	4,45	4,43	4,74*	4,18	4,52
N	46	15	108	44	50	17	184

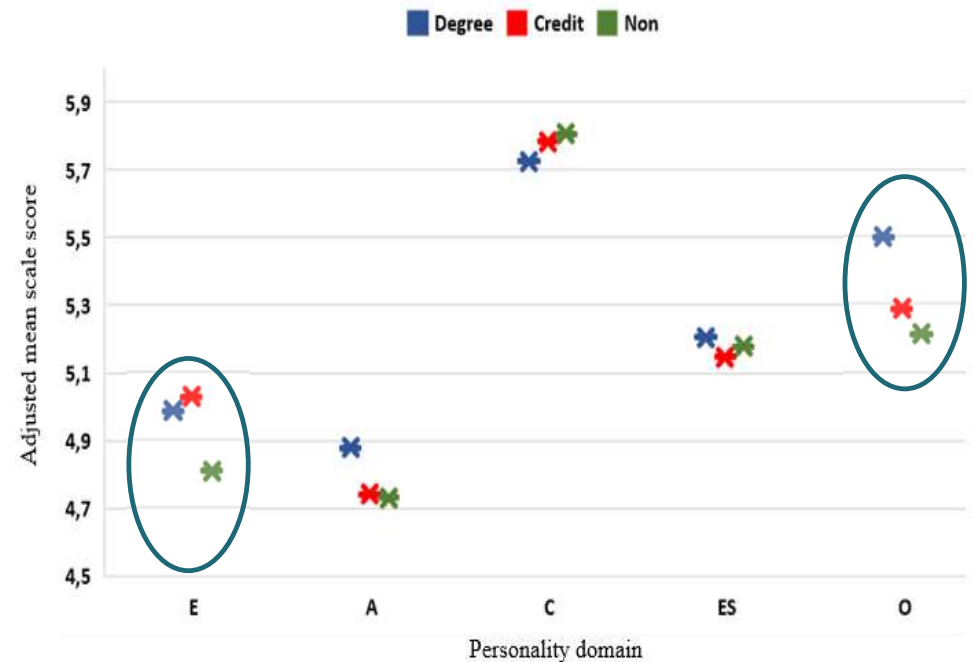
Utenlandsstudenter høyt motivert for studier.

Andel «svært motivert»

Personlighetsprofil

- Studenter som reiser ut, er litt annerledes enn de som blir hjemme
- Mobile studenter skårer høyere på dimensjonene «åpenhet» og «ekstroversjon»

Adjusted mean scale scores for the three ISM (international student mobility) groups on the five personality domains. E = extraversion; A = agreeableness; C = conscientiousness; ES = emotional stability; O = openness. Source: Sageghi, T, Thørrisen, M.M. & Wiers-Jensen, J. (2023). International student mobility and labour market outcomes: the role of personality dimensions. *Research In comparative and International Education*

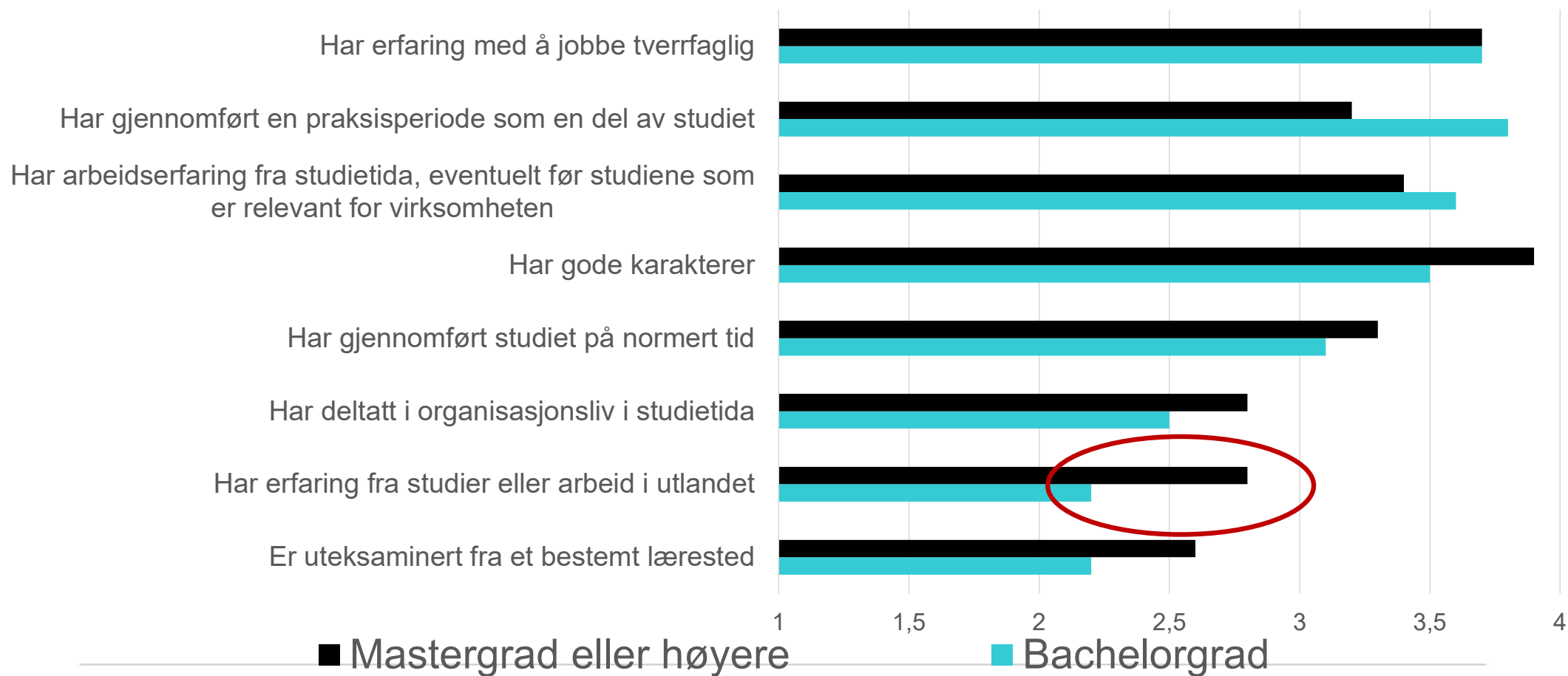
Overgang til arbeidsmarkedet

- Små forskjeller mellom kandidater med og uten utdanning fra utlandet i andel
 - i arbeid
 - i relevant arbeid
- Hel grad i utlandet → litt høyere lønn

Hva legger arbeidsgivere vekt på ved ansettelse?

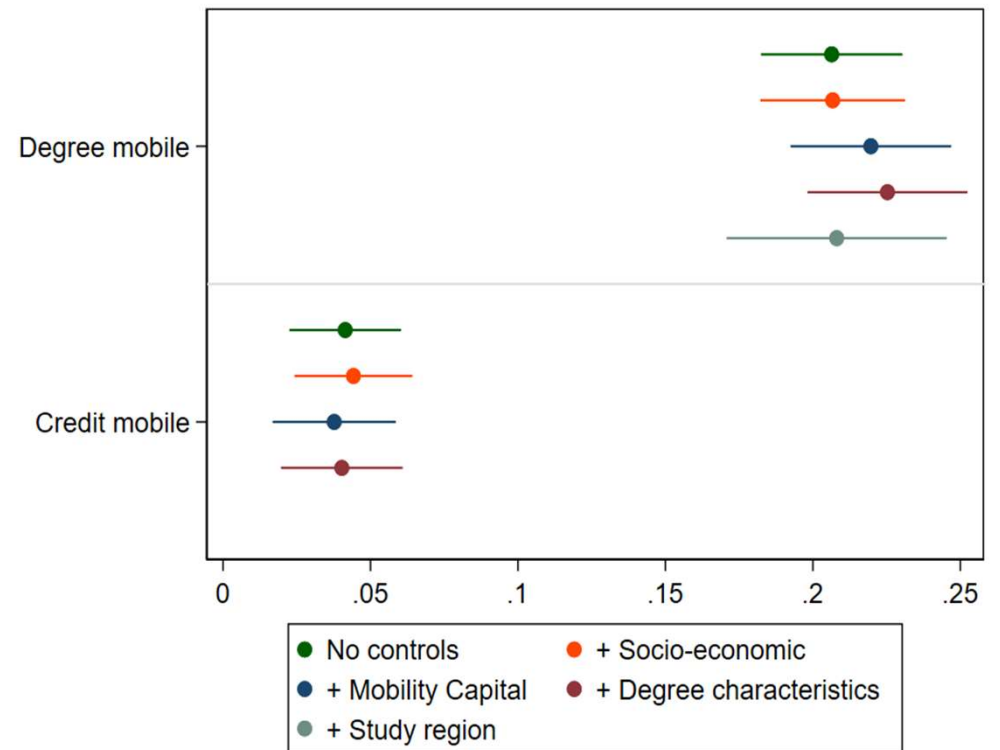
Kilde: Arbeidsgiverundersøkelsen, NIFU

Internasjonale jobber

- Både hel grad og utveksling øker sannsynligheten for å
 - jobbe i utlandet,
 - å ha jobber med internasjonalt tilsnitt i Norge

Estimert sannsynlighet for å arbeide i utlandet tre år etter fullført utdanning

Utbytte

- Høy tilfredshet med utdanning
 - Vurderingen av utdanningen er positiv
 - Verdsetter bonuskunnskapene
- Arbeidsmarkedseffekter: moderate
 - Forbehold
 - Effekter av utdanning fra utlandet kan øke over tid
 - Indikatorene vi har brukt fanger ikke opp alle gevinster

Takk for oppmerksomheten!

NIFU